

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Кафедра Менеджменту

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА

«Економічний аналіз»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Гарант освітньої програми д.е.н., професор Колосов Андрій Миколайович

Полтава – 2022

1. Назва освітнього компонента.	«Економічний аналіз»
2. Рік (роки) навчання.	3
3. Семестр / семестри.	6
4. Кількість кредитів ECTS.	6
5. Відомості про викладача (викладачів).	Зайцева Л.О., кандидат економічних наук, доцент, mila280176@ukr.net м.т. 095-681-59-51
6. Мета вивчення освітнього компонента (в термінах результату навчання й компетентностей)	<p>Мета освітньої компоненти – надання знань щодо системного аналізу діяльності суб’єктів господарювання, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання їх матеріальних, трудових і фінансових ресурсів для підвищення ефективності господарювання.</p> <p>Завдання вивчення освітньої компоненти – вивчення методики та організації економічного аналізу підприємств; ознайомлення з інформаційним забезпеченням економічного аналізу; формування вмінь аналізу основної діяльності, трудових ресурсів, активів, капіталу та фінансового стану суб’єктів господарювання, їх доходів, витрат та фінансових результатів діяльності; набуття навичок пошуку резервів підвищення ефективності господарської діяльності. розкриття суті і значення економічного аналізу як засобу вивчення господарської діяльності підприємств; оцінка роль аналізу господарської діяльності в прийнятті управлінських рішень в сучасних умовах;</p> <p>Предметом є економічні процеси, що виникають при створенні, функціонуванні, розвитку, реструктуризації, реорганізації, господарської діяльності підприємства.</p> <p>Знати: - організацію і методику проведення економічного аналізу на підприємстві та його види.</p> <p>Вміти: - організувати і кваліфіковано проводити економічний аналіз різних видів підприємницької діяльності; - оцінювати господарську діяльність підприємства та розробляти пропозиції щодо коригування стратегії підприємницької діяльності.</p>
7. Методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вербальні – лекції, пояснення, обговорення, виступи з доповідями та повідомленнями. 2. Наочні – презентації, схематично-графічні матеріали, пояснювально-ілюстративні матеріали. 3. Практичні - виконання практичних завдань, вирішення аналітично-розрахункових завдань, вирішення ситуаційних завдань (кейси). 4. Інтерактивні – дискусії. 5. Самостійні - спостереження, опрацювання першоджерел та їх аналіз, опрацювання питань винесених на самостійне вивчення. 6. Контрольно-звітні – захист практичних і самостійних робіт, опитування, виконання модульних робіт, проходження тестів.

	7. Комп'ютерні і мультимедійні методи. використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.
8 Навчальний освітній компонент забезпечує формування ряду загальних та спеціальних компетентностей	<p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК16. Здатність використовувати методики обробки первинної інформації з метою обґрунтування управлінських рішень.</p>
9. Програмні результати навчання	<p>ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН18. Приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням всієї наявної інформації щодо їх наслідків.</p>
10. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента)	Освітня компонента базується на системі знань, які здобувачі вищої освіти отримали з ОК «Економіка і фінанси підприємств», «Основи бухгалтерського обліку та звітності».
11. Зміст освітнього компонента	<p>Дивись табл.1 та табл.2.</p> <p>Модульні роботи – зміст, перелік завдань і питань подається на освітньому порталі перед початком навчального семестру – для денної форми;</p> <p>Підсумкова модульна робота – для заочної форми.</p> <p>Самостійна робота здобувача вищої освіти – зміст, перелік завдань і питань до самостійної роботи подається на освітньому порталі перед початком навчального семестру.</p>
12. Список рекомендованої навчальної літератури	Див. п.19.
13. Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання знань здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний контроль.</p> <p>Форма підсумкового контролю – іспит</p> <p>Онлайн</p>

	<p>Поточний і підсумковий контроль з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу (див.Табл.3). Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи), для оцінювання якої призначається 50%, і результатів контрольних модульних робіт і підсумкового тестування – 50 %.</p> <p>Для <i>денної</i> форми:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання виконання практичних завдань – 40 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 5 балів; – активна участь у науково-дослідницькій роботі- 5 балів; – оцінювання 2-х контрольних модульних робіт по 15 балів, разом 30 балів; – іспит – 20 балів. <p>Всього 100 балів.</p> <p>Для <i>заочної</i> форми:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання виконання практичних завдань – 20 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 25 балів; – активна участь у науково-дослідницькій роботі- 5 балів; – іспит-50 балів. <p>Всього 100 балів.</p>
14. Шкала оцінювання	За діючим у ЗВО положенням (Табл 3).
15. Технічні вимоги до комп'ютерного та іншого технічного обладнання, яке забезпечує навчальний процес:	Комп'ютер/ноутбук, програмне забезпечення: ОС Windows, Офісний пакет Microsoft Office, вільний доступ до мережі Інтернет, Локальна мережа Wi-Fi, наявність програм Viber, Zoom, Microsoft Teams, Освітній портал (http://do.luguniv.edu.ua).
16. Мова викладання	Українська
17. Feedback курсу	Наприкінці курсу ЗВО пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів подання навчального матеріалу, а також передбачає висловлення вражень від проходження курсу. Отримані відповіді допоможуть удосконалити викладання курсу.

Зміст освітнього компонента

Таблиця 1

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Тема 1.Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу. Види економічного аналізу.	12	2			10	14	2			12
1.2.	Тема 2. Метод та прийоми економічного аналізу.	26	8	8		10	22	6	4		12

1.3.	Тема 3. Інформаційне забезпечення економічного аналізу	11	1			10	10				10
1.4.	Тема 4. Організація та етапи економічного аналізу	11	1			10	12				12
Другий модуль											
2.1.	Тема 5. Аналіз забезпеченості і використання трудових ресурсів	18	4	4		10	16	2	2		12
2.2.	Тема 6. Аналіз виробництва і реалізації продукції	14	2	2		10	16	2	2		12
2.3.	Тема 7. Аналіз необоротних активів підприємства	14	2	2		10	18	2	2		14
2.4.	Тема 8. Аналіз матеріальних ресурсів	14	2	2		10	14				14
2.5.	Тема 9. Аналіз витрат підприємства	14	2	2		10	12		2		10
2.6.	Тема 10. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	16	2	2		12	14	2	2		10
2.7.	Тема 11. Аналіз фінансового стану підприємства	18	4	4		10	16	2	2		12
2.8.	Тема 12. Особливості аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств	12	2	2		8	16	2			14
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	180	32	28		120	180	20	16		144

Таблиця 2

Теми семінарських / практичних занять

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години Денне/заочне</i>
1.	Метод та прийоми економічного аналізу.	8/4
2.	Аналіз забезпеченості і використання трудових ресурсів	4/2
3.	Аналіз виробництва і реалізації продукції	2/2
4.	Аналіз необоротних активів підприємства	2/2
5.	Аналіз матеріальних ресурсів	2/0
6.	Аналіз витрат підприємства	2/2
7.	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2/2
8.	Аналіз фінансового стану підприємства	4/2
9.	Особливості аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств	2/0
Разом		28/16

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		

63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендована навчальна література

Основна:

1. Гурова К. Д., Ганін К. Д. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Харків : Вид-во Іванченка І. С. 2019. 328 с.
2. Микитюк В. М., Паламарчук Т. М., Русак О. П. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / за ред. В. М. Микитюка. Житомир : Рута, 2018. 440 с.
3. Рибчук А. В. Економічний аналіз: теорія і практика : навчально-методичний посібник / за ред. Рибчук А. В. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 219 с.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навчальний посібник. Київ: Знання – Прес, 2017. 654 с.
5. Черниш С.С. Економічний аналіз : навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ. 2019. 312 с.

Додаткова:

6. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М. Економічний аналіз : навчальний посібник / за ред. Волкової Н.А. Одеса : ОНЕУ, ротапринт. 2015. 310 с.
7. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2013. 85 с.
8. Дерій В. А. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни "Економічний аналіз" для студентів денної та заочної форм навчання / за ред. Дерій В. А. Тернопіль : ТНЕУ. 2015. 68 с.
9. Мец В.О. Економічний аналіз (Збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО): навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2016. 236 с.
10. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с.
11. Отенко В. І., Іваніснко В. В., Азаренков Г. Ф. Теорія економічного аналізу: 20 навчальний посібник. Харків : ІНЖЕК, 2015. 339 с.
12. Поповенко Н. С. Техніко-економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. Поповенко Н. С. Одеса : Стандартъ. 2014. 143 с.
13. Синькевич Н.І. Економічний аналіз : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя. 2018. 97с.
14. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / заг. ред. Школьник І.О. Київ : «Центр учбової літератури». 2016. 368 с.
15. Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М. 2016. 219 с.
16. Зайцева Л. .О. Порівняльний аналіз методів оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2017. Т. 22, Вип. 5. С. 128–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2017_22_5_26.

Інтернет-ресурси

17. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
18. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
22. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу // www.ukrstat.gov.ua

19. Навчальний контент до проведення підсумкового контролю (екзамену)

1. Наукові основи і філософське розуміння економічного аналізу.
2. Зміст, функції та завдання економічного аналізу.
3. Місце та роль економічного аналізу в системі управління підприємством.
4. Зв'язок економічного аналізу з іншими дисциплінами.
5. Історія становлення та розвитку економічного аналізу.
6. Предмет та об'єкти економічного аналізу.
7. Користувачі та виконавці економічного аналізу.
8. Принципи економічного аналізу.
9. Класифікація видів економічного аналізу
10. Особливості організації та методика оперативного, ретроспективного та перспективного аналізу.
11. Аналіз за методикою дослідження об'єктів.
12. Поняття і класифікація факторів економічного аналізу.
13. Систематизація факторів в аналізі господарської діяльності
14. Детерміноване моделювання та перетворення факторних систем.
15. Поняття інформації та вимоги, що ставляться до неї.
16. Класифікація та джерела інформації для потреб економічного аналізу.
17. Підготовка інформаційної бази для потреб аналізу.
18. Автоматизовані інформаційні системи.
19. Сутність та характеристика методу економічного аналізу.
20. Прийоми економічного аналізу та їх класифікація.
21. Абстрактно-логічні прийоми економічного дослідження.
22. Евристичні прийоми дослідження.
23. Метод порівняння, середні та відносні величини в економічному аналізі.
24. Графічний спосіб в економічному аналізі.
25. Застосування групувань в економічних дослідженнях.
26. Балансовий метод.
27. Прийоми елімінування.
28. Способи пропорційного ділення, часткової участі та інтегральний спосіб.
29. Загальна характеристика математичних методів аналізу
30. Економіко-математичне моделювання як спосіб вивчення господарської діяльності.
31. Кореляційно-регресійний аналіз: особливості застосування.
32. Методи програмування.
33. Організація аналітичної роботи, як основа прийняття управлінських рішень. Основні правила організації аналізу.

34. Організаційні форми та виконавці економічного аналізу на підприємстві.
35. Етапи економічного аналізу.
36. Оформлення результатів аналізу.
37. Системний підхід та передумови проведення комплексного економічного аналізу.
38. Загальна модель комплексного економічного аналізу.
39. Резерви підвищення ефективності виробництва, їх класифікація та методика розрахунку.
40. Методика комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання.
41. Аналіз організаційно-технічного рівня виробництва.
42. Аналіз випуску та реалізації продукції.
43. Аналіз використання основних виробничих засобів.
44. Аналіз використання матеріальних ресурсів.
45. Аналіз використання та забезпеченості трудовими ресурсами.
46. Аналіз собівартості продукції.
47. Аналіз прибутку і рентабельності.
48. Аналіз фінансового стану підприємства.